

ผลของการสอนเรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอดโดยวิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์จำลอง
ต่อความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัวของมารดา

นางนิรมัย อู่สาหะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-114-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017790

117330233

EFFECTS OF TEACHING ON POSTNATAL CARE BY USING
LECTURE AND SIMULATION TECHNIQUE ON KNOWLEDGE,
ATTITUDE AND PRACTICE OF MOTHERS

Mrs. Niramai Usaha

ศูนย์วิทยทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

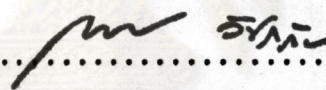
1991

ISBN 974-579-114-8

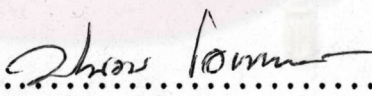

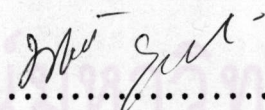
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการสอนเรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอดโดยวิธีบรรยายร่วมกับ
สถานการณ์จำลอง ต่อความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัวของมารดา
โดย นางนิรามัย อูสาทะ
ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์

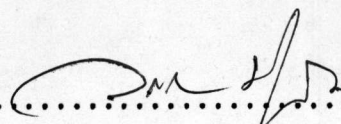
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา บุรณชิต)

นิราภัย อุสาทะ : ผลของการสอนเรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอดโดยวิธีบรรยายร่วมกับ
สถานการณ์จำลอง ต่อความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัวของมารดา (EFFECTS OF
TEACHING ON POSTNATAL CARE BY USING LECTURE AND SIMULATION TECHNIQUE
ON KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PRACTICE OF MOTHERS) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.ดร.ทองรัตน์ บุญญานุรักษ์, 159 หน้า. ISBN 974-579-114-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัวของมารดาที่ได้รับ
การสอนโดยวิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์จำลอง และเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัว
ระหว่างมารดาที่ได้รับการสอนโดยวิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์จำลอง กับการสอนตามปกติรวมทั้ง
จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาครรภ์แรกอายุครรภ์ตั้งแต่ 36 ถึง 42
สัปดาห์ และผ่านการคลอดปกติ จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย บันทึกรายการ
และสถานการณ์จำลองโดยการเขียน แบบทดสอบความรู้ แบบสอบถามเจตคติ และแบบสังเกตการปฏิบัติตัว
ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความรู้ และเจตคติ เรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอดของมารดา ที่ได้รับการสอนโดยวิธี
บรรยายร่วมกับสถานการณ์จำลอง ภายหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01
2. ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัว เรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอดของมารดาที่ได้รับการสอน
โดยวิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์จำลอง สูงกว่าการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัว เรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอดของมารดาภายหลัง
การสอนโดยวิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์จำลอง จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา ไม่มีความแตกต่าง
กันทางสถิติที่ระดับ .01

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชา
(เดิม เป็นภาควิชาพยาบาล)
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

NIRAMAI USAHA : EFFECTS OF TEACHING ON POSTNATAL CARE BY USING
LECTURE AND SIMULATION TECHNIQUE ON KNOWLEDGE, ATTITUDE AND
PRACTICE OF MOTHERS. THESIS ADVISOR : ASSO PROF. PUANGRAT
BOONYANURAK, Ed.D. 159 PP. ISBN 974-579-114-8

The purpose of this research were to study knowledge, attitude and practice of mothers taught by lecture and simulation technique concerning postnatal care, to compare knowledge, attitude and practice between the mothers who were taught by lecture and simulation technique and conventional health teaching method, and to compare mothers who were different in age groups and educational levels.

The instruments used to collect data were teaching plan and written simulation, the objective type test of knowledge, the questionnaires on attitude of postnatal care, and postnatal practice.

The major findings were as follows :

1. The knowledge and attitude of mothers after taught by lecture and simulation technique concerning postnatal care were significant higher than prior to being taught at .01 level.
2. The knowledge, attitude and practice of mothers taught by lecture and simulation technique concerning postnatal care were significant higher than those taught by conventional health teaching at .01 level.
3. There were no significant differences on knowledge, attitude and practice of mothers who were different in age groups and educational levels after being taught by lecture and simulation technique concerning postnatal care at .01 level.

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(เดิม เป็นภาควิชาพยาบาลศึกษา)
สาขาวิชา ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง โดยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการทํากิจวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง และให้กำลังใจสม่ำเสมอ รองศาสตราจารย์ ดร. วรณพบุรณโชติ ที่กรุณาให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการใช้สถิติ และผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน ที่ช่วยกรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าหน่วยฝากครรภ์และหลังคลอด หัวหน้าตึกสามัญสูติกรรมหลังคลอดทุกท่าน พยาบาลวิชาชีพ และเจ้าหน้าที่ทุกท่านในหน่วยฝากครรภ์และหลังคลอด โรงพยาบาลราชวิถี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนมารดาทุกท่านที่เสียสละเวลา และให้ความร่วมมือ ตลอดระยะเวลาที่ทํากิจวิจัย

ท้ายนี้ขอขอบคุณพี่ และน้องๆ ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือในการทํากิจวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

นिरามย์ อูสาทะ

ศูนย์วิทยพักร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ปัญหาของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ความจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การดำเนินการทดลอง.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	65
สรุปผลการวิจัย.....	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผลการวิจัย.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	76
รายการอ้างอิง.....	80
ภาคผนวก.....	88
ประวัติผู้เขียน.....	159

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของมารดาจำแนกตามอายุและระดับการศึกษา.....	54
2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความรู้ เจตคติ และ การปฏิบัติตัว เรื่อง การปฏิบัติตัวหลังคลอด ของมารดาหลังการสอน โดยวิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์จำลอง.....	55
3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน ความรู้และเจตคติ ของมารดา เรื่อง การปฏิบัติตัวหลังคลอด ก่อนและหลังการสอน โดยวิธีบรรยายร่วมกับ สถานการณ์จำลอง.....	56
4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ และเจตคติ ของมารดา เรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอด ก่อนและหลังการสอนตามปกติ.....	57
5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ และเจตคติ เรื่องการปฏิบัติตัว หลังคลอด ก่อนการสอนโดยวิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์จำลอง กับการสอนตามปกติ.....	58
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัว โดยรวมของมารดาเรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอด หลังการสอน โดยวิธีบรรยาย ร่วมกับสถานการณ์จำลองกับการสอนตามปกติ.....	59
7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน การปฏิบัติตัวหลังคลอด ของมารดาหลังการสอนโดยวิธีบรรยายร่วมกับ สถานการณ์จำลองกับการสอนตามปกติ จำแนกตามพฤติกรรมการปฏิบัติตัว แต่ละด้าน.....	60
8 วิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนความรู้ เรื่องการปฏิบัติตัว หลังคลอด ของมารดาหลังการสอนโดยวิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์ จำลอง จำแนกตามระดับ อายุ.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	วิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนน เจตคติ เรื่องการปฏิบัติตัว หลังคลอดของมารดาหลังการสอนโดยวิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์ จำลอง จำแนกตาม อายุ.....	62
10	วิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนน ความรู้ เรื่องการปฏิบัติ ตัวหลังคลอด ของมารดาหลังการสอนโดยวิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์ จำลอง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	63
11	วิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนเจตคติ เรื่องการปฏิบัติ ตัวหลังคลอด ของมารดาหลังการสอนโดยวิธีบรรยาย ร่วมกับ สถานการณ์จำลอง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	64
12	แสดงรายละเอียดของจำนวนแบบทดสอบความรู้ เรื่องการปฏิบัติ ตัวหลังคลอดในแต่ละ เรื่อง.....	91
13	ดัชนีแสดงคุณภาพของแบบทดสอบ.....	92

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. สรุปรอบแนวคิดของการวิจัย.....	38
2. รูปแบบการให้ความรู้สตรีตั้งครรภ์อย่างต่อเนื่อง.....	76

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย